

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

У статті визначаються цілі застосування педагогічних програмних засобів (ППЗ) у навчальному процесі, уточнюється склад професійних умінь майбутніх учителів гуманітарних дисциплін, пов'язаних з використанням ППЗ, та виділяються етапи формування вищезазначених умінь в рамках професійно-методичної підготовки.

Інформаційне суспільство, в процесі становлення якого ми наразі перебуваємо, вимагає кардинальних змін у системі вищої освіти та системі професійної підготовки майбутніх вчителів зокрема. Оскільки інформаційне суспільство характеризується в першу чергу збільшенням ролі інформації та інноваційним характером діяльності, одним із пріоритетних напрямків оновлення системи професійної освіти є впровадження нових засобів навчання, зокрема засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). З одного боку, використання даних засобів оптимізує та інтенсифікує сам процес навчання студентів, підвищує мотивацію до навчання, сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу, формуванню їх професійних умінь і навичок. З іншого боку, майбутні вчителі, в тому числі і гуманітарного профілю, повинні усвідомлювати важливість впровадження ІКТ у навчальний процес ЗОШ та вміти використовувати комп'ютерні технології навчання в своїй майбутній професійній діяльності.

Одним із ефективних засобів ІКТ є педагогічні програмні засоби (ППЗ), які останнім часом набули неабиякої популярності. На ринку навчальних засобів з'явилося чимало навчально-методичних комплексів з окремих предметів, електронних підручників, навчальних ігор, енциклопедій, тестових програм, програм-тренажерів, тощо. Крім того, з'явилась можливість не тільки використовувати готові навчальні програми, але й в разі необхідності створювати власні нескладні електронні дидактичні матеріали за допомогою так званих інструментальних програм (authoring tools) як у режимі online, так і offline. Дані можливості є вкрай важливими зокрема для вчителів гуманітарних дисциплін, оскільки для створення подібних програм не потрібно знати мови програмування, а достатньо володіти базовими вміннями та навичками роботи з комп'ютером та мати відповідну професійно-методичну підготовку. Таким чином, інформаційне суспільство, з одного боку, ставить перед педагогами більш складні завдання, але, з іншого боку, надає і новітні ефективні засоби, які здатні допомогти вчителю у вирішенні цих завдань.

На необхідність застосування ППЗ в навчальному процесі наголошують багато науковців, які займаються впровадженням ІКТ у процес професійної підготовки майбутніх учителів гуманітарних дисциплін (далі - ГД): Р. С. Гурін, Л. І. Морська, П. І. Сердюков, Панченко Л.Ф., О. П. Значенко, І. В. Самойлюкевич, Г. А. Дегтярьова та інші. В основному дослідники розглядають проблему використання даних засобів в контексті оптимізації навчального процесу в цілому та з метою підготовки майбутніх вчителів до застосування ППЗ у навчальному процесі ЗОШ в рамках окремих дисциплін. Проте, такий аспект, як використання даних засобів ІКТ з метою комплексного формування професійних умінь майбутніх учителів ГД, висвітлено, на нашу думку, недостатньо. Отже, **мета статті** – визначити цілі застосування ППЗ у навчальному процесі, уточнити склад професійних умінь майбутніх учителів ГД, пов'язаних з використанням ППЗ, та виділити етапи формування даних умінь в рамках професійно-методичної підготовки.

У наших попередніх публікаціях [1] ми визначили склад професійних умінь майбутніх учителів ГД в умовах інформаційного суспільства. Нами були виділені наступні **класи умінь**:

I клас умінь – *загальнопедагогічні* вміння, які спрямовані на вирішення загальнопедагогічних завдань учителів незалежно від профілю;

II клас умінь – *гуманітарно орієнтовані* вміння, спрямовані на вирішення завдань, специфічних для всіх учителів гуманітарного профілю;

III клас умінь – *предметно-методичні* вміння, спрямовані на вирішення методичних завдань, характерних для вчителя конкретної гуманітарної дисципліни.

Відповідно кожний клас умінь включає в себе наступні **групи умінь**, які класифіковано за компонентами педагогічної діяльності вчителя: 1) *гностичні* – вміння, пов'язані з аналізом

інформації та навчально-виховної діяльності; 2) *проектувальні* – уміння, пов'язані з постановкою стратегічних задач та плануванням навчально-виховної діяльності на рівні курсу навчання та циклу уроків; 3) *конструктивні* – уміння, пов'язані з формулюванням тактичних задач та плануванням педагогічної діяльності на рівні окремого уроку та виховного заходу; 4) *організаторські* – уміння, пов'язані з організацією інформації та навчально-виховної діяльності; 5) *комунікативні* – уміння, пов'язані з встановленням відносин та здійсненням педагогічного спілкування з учнями, колегами, батьками в процесі навчання учнів.

Крім того, з огляду на вимоги інформаційного суспільства, які передбачають обов'язково володіння засобами ІКТ, ми виділити так звані "наскрізні" *інтегральні інформаційно-практичні уміння*, які входять у склад кожного компоненту педагогічної діяльності та пов'язані з аналізом, розробкою та застосуванням засобів ІКТ [1: 151]. З огляду на мету нашої статті уточнімо склад професійних умінь, необхідний майбутньому вчителю-гуманітарію, пов'язаних з використанням ППЗ. Для цього потрібно в першу чергу розкрити зміст поняття "педагогічний програмний засіб" та визначити основні цілі використання цих засобів у навчальному процесі.

Аналіз науково-методичної літератури [2, 3, 4, 5, 6] та власний досвід використання засобів ІКТ у професійній діяльності засвідчив, що термін "ППЗ" вживають дещо по-різному. У вузькому розумінні педагогічні програмні засоби – це пакети прикладних програм, які створюються для конкретного класу ЗОШ з певного предмету, наприклад "Образотворче мистецтво, 2 клас" (<http://www.e-pidruchnyk.in.ua/0202OB01UKR.html>). У більш широкому розумінні – це будь-які електронні дидактичні засоби, призначені для різних цілей навчання: формування знань, умінь і навичок, контролю за якістю їхнього засвоєння тощо. До них відносяться різноманітні комп'ютерні навчальні програми (які можуть бути підрозділені на інформаційні, контролюючі, моделюючі, демонстраційні, тренажерні, комбіновані тощо), електронні підручники, інформаційні середовища, комп'ютерні ігри та ін., наприклад безкоштовна програма-тренажер для вивчення англійської мови "The Churchill House First Certificate Program" (<http://www.churchillhouse.com/english/downloads.html>). У нашому дослідженні ми будемо дотримуватись більш широкого тлумачення даного терміну.

Як бачимо, діапазон електронних засобів навчання, яких можна віднести до ППЗ, є досить великий, починаючи з простих програм, які може зробити будь-який користувач комп'ютера (не обов'язково програміст), і, закінчуючи складними навчально-методичними комплексами, над якими працює ціла група спеціалістів, включаючи методистів, програмістів, лаборантів, тощо. Але незалежно від типу ППЗ, всі вони реалізують у навчальному процесі наступні *цільі*:

- образне та динамічне представлення навчальної інформації, її систематизація, постійне й оперативне відновлення;
- вироблення і закріплення різноманітних умінь і навичок;
- контроль за засвоєнням знань [5].

Питання полягає в тому, з якими саме педагогічними програмними засобами найбільш доцільно працювати вчителю ГД для вирішення своїх професійних завдань.

Більшість науковців, дослідження яких присвячено підготовці майбутніх вчителів ГД до використання ІКТ (Р. С. Гурін, Л. І. Морська, П. І. Сердюков, Панченко Л.Ф., І. В. Самойлюкевич та ін.) наголошують на необхідності формування в них умінь аналізу та застосування як готових педагогічних програмних засобів, так і розробці власних ППЗ. Під розробкою ППЗ, як правило, розуміють вміння створення сценарію ППЗ, який потім буде втілено групою програмістів, а також створення нескладних ППЗ (тестових програм, пазлів, електронних підручників у вигляді веб-сторінки, тощо) з використанням тих програм, які не вимагають від студентів знань мов програмування. Підготовка майбутніх вчителів ГД до використання даних засобів (як готових, так і власно створених) повинна також враховувати загальну специфіку роботи з ІКТ та включати планування та організацію навчального процесу з початку на рівні фрагменту уроку, а потім на рівні окремого уроку, циклу уроків та в позакласній діяльності.

Отже, виходячи з нашої класифікації професійних умінь майбутніх вчителів ГД, та враховуючи дослідження науковців, зазначених вище, уточнімо склад професійних умінь майбутніх учителів ГД, пов'язаних з використанням ППЗ. Оскільки формування загальнопедагогічних та гуманітарно орієнтованих умінь (I та II клас у нашій класифікації) відбуватиметься в основному в процесі загальнопедагогічної підготовки, розгляд якої виходить за рамки даної статті, визначимо склад предметно-методичних інформаційно-практичних (інтегральних) умінь майбутніх вчителів ГД на прикладі вчителя іноземної мови (ІМ) та представимо їх у вигляді таблиці (див табл. 1).

Таблиця 1.

Склад предметно-методичних умінь вчителя гуманітарних дисциплін, пов'язаних з використанням педагогічних програмних засобів (на прикладі вчителя ІМ)

№ п/п	Групи вмінь	Предметно-методичні вміння вчителя ІМ, які пов'язані з використанням ППЗ
1.	Гностичні уміння	<ul style="list-style-type: none"> – аналізувати вітчизняну та зарубіжну методичну літературу, пов'язану з використанням ППЗ у навчальному процесі з ІМ; – аналізувати ППЗ для навчання ІМ згідно з певними критеріями; – аналізувати уроки та виховні заходи з ІМ (колеги, методистів, власні заходи) з використанням ППЗ; – оцінювати досягнення учнів, використовуючи ППЗ;
2.	Проектувальні вміння	<ul style="list-style-type: none"> – ставити стратегічні задачі щодо використання ППЗ у навчально-виховному процесі з ІМ; – планувати навчально-виховну діяльність на рівні курсу навчання та циклу уроків з ІМ використовуючи ППЗ;
3.	Конструктивні уміння	<ul style="list-style-type: none"> – планувати педагогічну діяльність на рівні окремого уроку та виховного заходу з ІМ використовуючи ППЗ; – розробляти власні ППЗ з ІМ, які не пов'язані з використанням з мов програмування;
4.	Організаційні уміння	<ul style="list-style-type: none"> – організовувати навчальну інформацію, яка представлена у ППЗ (створювати каталоги корисних ППЗ та окремих вправ у складі ППЗ відповідно до їх навчальної мети); – організовувати власну діяльність в процесі проведення уроків та позакласних заходів з ІМ з використанням ППЗ; – організовувати діяльність учнів в процесі роботи з ППЗ на уроках з ІМ та в позаурочний час;
5.	Комунікативні уміння	<ul style="list-style-type: none"> – здійснювати педагогічне спілкування з учнями в процесі роботи з ППЗ для навчання ІМ; – здійснювати спілкування з українськими та зарубіжними колегами стосовно проблем застосування ППЗ у навчанні ІМ.

Формування даних умінь повинно відбуватись комплексно в процесі професійно-методичної підготовки: на лекційних та семінарських заняттях з методики викладання іноземних мов, в рамках інтегрованих методичних спецкурсів, під час педагогічної практики та в процесі науково-дослідницької роботи студентів, і включати, на нашу думку, наступні *etapni*:

- 1) аналіз готових ППЗ та їх використання на рівні фрагменту уроку;
- 2) створення власних ППЗ та їх використання на рівні фрагменту уроку;
- 3) використання готових та власно створених ППЗ на рівні уроку, циклу уроків та в позакласній діяльності.

Продемонструємо, як дані етапи реалізуються в рамках створеного нами інтегрованого спецкурсу "Формування професійних умінь майбутніх учителів іноземних мов засобами ІКТ" для студентів ІV курсу Інституту іноземної філології ЖДУ ім. І. Франка [7: 340-407]. Матеріал спецкурсу поділено на 3 модулі відповідно до етапів формування професійних умінь та включає в себе застосування різних засобів ІКТ, але, виходячи з мети даної статті, ми зупинимось тільки на тих завданнях, які пов'язані з використанням ППЗ. Отже, теми та завдання *першого модулю* пов'язані з аналізом та використанням готових ППЗ для різних класів та спрямованих на формування різних іншомовних вмінь та навичок з ІМ на рівні фрагменту уроку. Тематики та завдання *другого модулю* мають більш продуктивний характер та спрямовані на формування вмінь розробляти, створювати та використовувати власні ППЗ на рівні фрагменту уроку та в поєднанні з іншими засобами навчання. На цьому етапі студенти повинні навчитись самостійно створювати ППЗ в межах професійної компетентності майбутнього вчителя ГД: знати структуру ППЗ та на базі цих знань розробляти сценарії ППЗ з ІМ для окремих класів ЗОШ, створювати власні ППЗ: електронні підручники, електронні зошити, навчальні веб-сайти, навчальні відео тощо (для цього можна використовувати програми MS Power Point, Microsoft Publisher, MS Front Page, 3D Studio Max та ін.), створювати невеличкі тестові програми, програми-тренажери, пазли, використовуючи інструментальні програми (прикладом таких безкоштовних програм-оболонки можуть бути "Hot Potatoes" та "Quandary" <http://www.halfbakedsoftware.com>, "My Test" <http://www.klyaksa.net>, а також он-лайн програми "Test Builder" <http://www.tolearnenglish.com>, "Puzzle Maker"

<http://puzzlemaker.discoveryeducation.com> та ін.). Завдання *третього модулю* пов'язані з комплексним плануванням всього навчального процесу з використанням засобів ІКТ, тобто на рівні уроку та циклу уроків, а також у позакласній діяльності. Наведемо фрагменти практичних занять з кожного модулю в рамках вищезазначеного спецкурсу.

Фрагмент № 1. Модуль I. Тема 1.3. Використання ППЗ на старшому етапі навчання у знз.

Необхідне апаратне забезпечення: один комп'ютер, який відповідає системним вимогам програм, які аналізуються на уроці, на одного студента чи групу з 3-4 студентів; навушники.

Необхідне програмне забезпечення: компакт-диски ППЗ "Країнознавство, 10 кл" та "Спілкуймося англійською мовою, 11 кл." (автори ППЗ – професор ЖДУ ім. І. Франка Калініна Л.В. та доцент ЖДУ ім. І. Франка Самойлюкевич І.В., розробник – ЗАТ "Мальва", 2007).

I. До-комп'ютерні завдання:

1. Подивіться на скріншоти уроків ППЗ для 10-11 класів знз (Рис. 1):

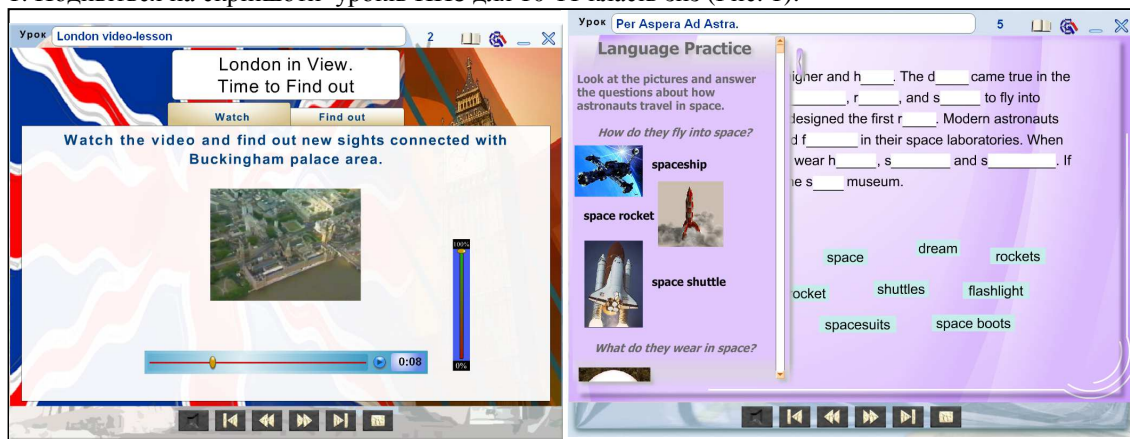

Рис. 1

2. Скажіть, на розгляд яких тем та формування яких вмінь та навичок вони спрямовані, проаналізуйте, в рамках яких більш загальних за обсягом тем дані уроки можна використати;
3. В уроці "London Video-lesson" спробуйте передбачити тип вправ, які можуть передувати перегляду даного відео, та вправ, які спрямовані на перевірку розуміння отриманої інформації (pre-viewing and post-viewing activities);
4. В уроці "Per Aspera ad Astra" запропонуйте свої запитання, пов'язані з подорожжю у космос (у завданні зліва), визначте тип лексичного завдання справа (true or false, gap-filling, multiple-choice etc.) та передбачте наступні вправи даного уроку.

II. Комп'ютерні завдання:

1. Завантажте ППЗ, зазначені вище, знайдіть комп'ютерні завдання, які зображені на скріншотах, та перевірте ваші припущення (див. пункти 2, 3, 4 до-комп'ютерних завдань);
2. Уявіть себе у ролі учня, оберіть один з уроків даних ППЗ відповідно до ваших інтересів та виконайте декілька завдань уроку, оцініть даний урок з точки зору його цікавості, складності завдань, зручності виконання та часу, необхідному на виконання завдань уроку;
3. Знайдіть дидактичний матеріал (текст, аудіо інформацію, тест тощо) згідно з індивідуальним завданням, визначте тип та етап уроку, на якому можна застосувати дане комп'ютерне завдання, подумайте чи можливо було б дати аналогічне або подібне завдання без використання ІКТ.

Приклади завдань:

- Знайдіть та проаналізуйте завдання, спрямоване на формування вмінь інформативного читання з теми «Освіта у Великій Британії»;
- Знайдіть та проаналізуйте завдання, спрямоване на формування граматичних навичок з теми «Passive Voice».

III. Після-комп'ютерні завдання:

1. Проаналізуйте тематику та загальну структуру уроків даних ППЗ, визначте типи комп'ютерних завдань, які найбільш використовуються в даних мультимедійних курсах, їх навчальні цілі, послідовність пред'явлення вправ, тощо;
2. Проаналізуйте та порівняйте дані ППЗ з точки зору їх навчального змісту, відповідності віковим особливостям учнів, зручності у застосуванні, різноманітності пред'явлених завдань, можливостей створення власних завдань та моделювання власних уроків, визначте їх переваги та недоліки;

3. Оцініть один з ППЗ згідно з критеріями (див. зразок оцінювання "Computer program analysis "English Platinum 2000" <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/default.aspx?module=document&m=64&d=268>);
4. Уявіть себе у ролі розробників комп'ютерних навчальних програм з іноземних мов, запропонуйте декілька своїх комп'ютерних завдань в рамках уроків, представлених у даних ППЗ.

Фрагмент № 2. Модуль II. Тема 1. Створення ППЗ за допомогою інструментальних програм.

Необхідне апаратне забезпечення: один комп'ютер на одного студента, комп'ютер (ноутбук) для викладача, мультимедійний проектор, динаміки.

Необхідне програмне забезпечення: безкоштовна інструментальна програма "Hot Potatoes", CD-ROM до навчального посібника "How to Teach English with Technology" [8].

I. До-комп'ютерні завдання:

1. Подивіться на скріншоти ППЗ, розроблених студентами за допомогою інструментальної програми "Hot Potatoes" (Рис. 2) та скажіть, які типи вправ вони пропонують;

The screenshot displays two interactive exercises from the Hot Potatoes software. The top section is a 'Matching exercise' titled 'What are they doing? They are'. It features a list of activities on the right, such as 'writing a letter', 'going in for sports', and 'speaking over the telephone', which are to be matched with corresponding images on the left. A 'Check' button is visible. The bottom section is a 'Gap-fill exercise' about the United Kingdom and Ireland. It contains a text passage with several gaps marked with question marks. A score of 18% is shown, and a 'Check' button is at the bottom.

Рис. 2

2. Спробуйте передбачити інші можливості даної програми: типи завдань, засоби зворотного зв'язку, види інформації, з якими дозволяє працювати дана програма тощо.

II. Комп'ютерні завдання:

1. Продивіться комп'ютерні версії даних ППЗ, завантажте програму "Hot Potatoes" та перевірте ваші припущення щодо можливостей даної програми.
2. Продивіться відео т'юторіал програми "Hot Potatoes" з навчального посібника "How to Teach English with Technology" (Рис. 3) та створіть свій електронний матеріал (тип тесту та тематику ви можете обрати самі).

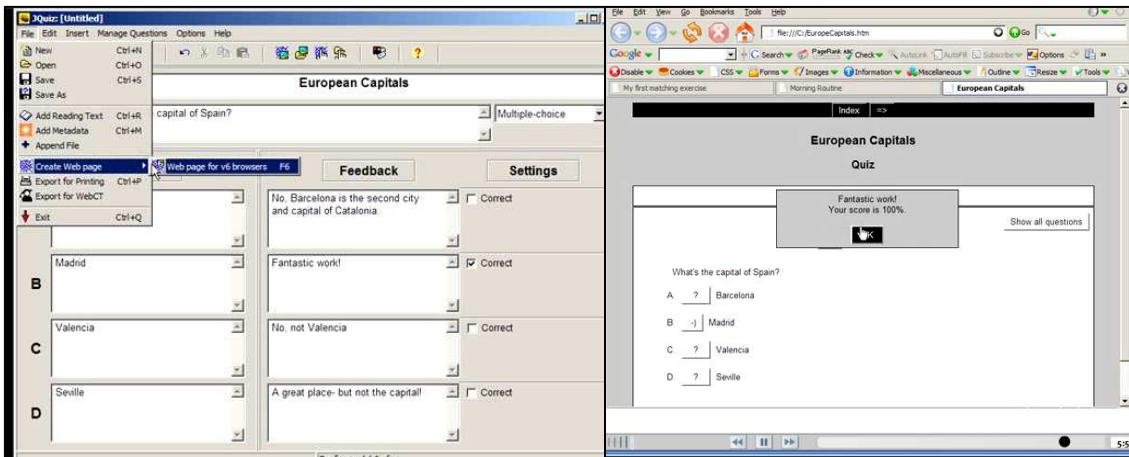

Рис. 3

3. Поміняйтесь робочими місцями з одногрупниками та виконайте створені ними завдання.

III. Після-комп'ютерні завдання:

1. Виходячи з власного досвіду створення ППЗ за допомогою програми "Hot Potatoes", проаналізуйте переваги та недоліки даної програми.
2. Обговоріть в групах створені вами ППЗ, намітьте шляхи для подальшого вдосконалення даних електронних матеріалів, яке ви зможете зробити під час самостійної роботи.

Фрагмент № 3. Модуль III. Тема 2. Планування навчальної діяльності з використанням ППЗ.

Необхідне апаратне забезпечення: один комп'ютер на групу з 3-4 студентів, комп'ютер викладача, інтерактивна дошка (за її відсутністю - мультимедійний проектор), динаміки.

Необхідне програмне забезпечення: CD-ROM до навчального посібника "How to Teach English with Technology" [8], завантажений на комп'ютер викладача.

I. До-комп'ютерні завдання:

1. Продивіться скріншоти відео фрагментів уроків, проведених з використанням ППЗ (Рис. 4), скажіть, які типи вправ вони пропонують та наявність яких технічних засобів вимагають;

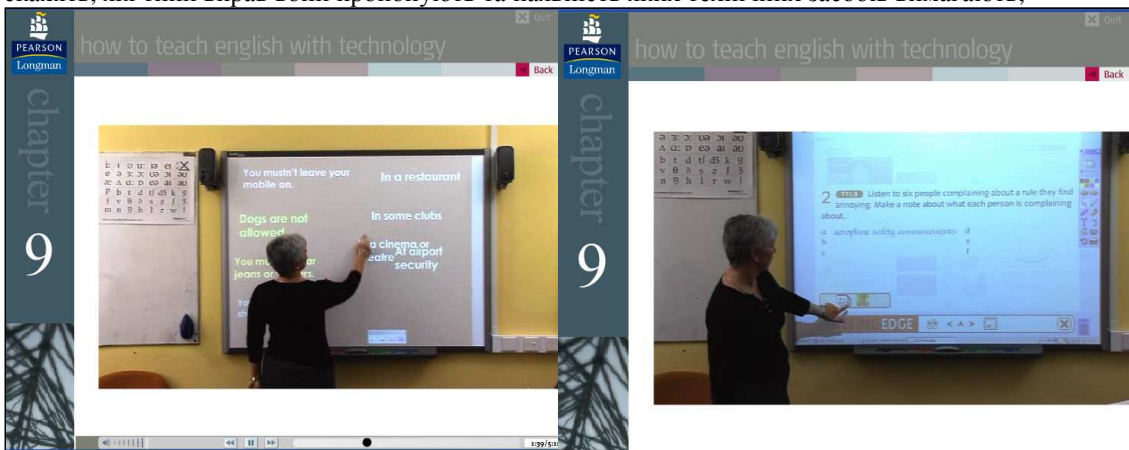

Рис. 4

2. Спробуйте передбачити теми занять, подальші завдання викладача та режими роботи студентів.

II. Комп'ютерні завдання:

1. Продивіться відео з мультимедійного навчального посібника "How to Teach English with Technology", в якому показані фрагменти уроків з використанням ППЗ та інтерактивної дошки;
2. Проаналізуйте дані фрагменти з точки зору їх навчальних цілей, визначте місце даного фрагменту в загальній структурі уроку, на якому вони використовуються.
3. Оберніть в групах один з відео фрагментів та напишіть план уроку, в якому даний фрагмент буде використовуватись (розробіть свої власні до-комп'ютерні, комп'ютерні та після-комп'ютерні завдання), запропонуйте свій варіант проведення аналогічного уроку, але який проводиться за інших умов (за відсутністю інтерактивної дошки, більшої кількості учнів в аудиторії тощо).

III. Після-комп'ютерні завдання:

1. Проаналізуйте та порівняйте ваші плани уроків, обговоріть їх переваги та недоліки.
2. Напишіть розгорнутий план уроку з використанням розроблених вами ППЗ під час практичних та лабораторних занять спецкурсу (модуль II), будьте готові продемонструвати фрагмент вашого уроку в аудиторії.

Таким чином, даний спецкурс відіграє одну з ключових ролей в системі професійно-методичної підготовки майбутніх учителів ІМ та, зокрема, формуванні їх професійних умінь, пов'язаних з використанням педагогічних програмних засобів. Перспективою дослідження є розробка методичних рекомендацій щодо адаптації даного спецкурсу для майбутніх вчителів інших гуманітарних дисциплін та розробка завдань, спрямованих на формування вищезазначених умінь в рамках проходження педагогічної практики та в процесі науково-дослідницької діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Зимовець О.А. Склад професійних умінь майбутніх учителів гуманітарних дисциплін (на прикладі підготовки вчителів іноземних мов) // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2009. – № 43. – С. 150-156.
2. Гурін Р. С. Підготовка майбутнього вчителя гуманітарного профілю до застосування нових інформаційних технологій у навчальному процесі загальноосвітньої школи: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. – Одеса, 2004. – 194 с.
3. Морська Л.І. Методична система підготовки майбутнього вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій у навчанні учнів. Монографія. – Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 243 с.
4. Панченко Л.Ф. Профессионально-педагогическая подготовка студентов педвузов к использованию новых информационных технологий (на примере гуманитарных факультетов): Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Луганский педагогический ин-т им. Т.Г. Шевченко Восточноукраинского ун-та. — Луганск, 1994. — 172 с.
5. Сінько Ю.І. Інформаційні обчислювальні технології (Лекції). Лекція 4-5. Класифікація педагогічних програмних засобів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/default.aspx?module=document&m=64&d=179>
6. Програма дисципліни "Педагогические программные средства" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.tspu.edu.ru/files/File/program/030100/29.doc>.
7. Професійно-методична підготовка студентів-філологів у вищому навчальному закладі: монографія/ Н.В. Зінукіна, Л.В. Калініна, І.В. Самойлюкевич, Н.Р. Петранговська, О.Р. Світлична, І.І. Березенська, Н.П. Сіваєва, О.С. Гуманкова, Л.В. Барало, О.А. Зимовець, С.Б. Моркотун, Ю.М. Жилиєва, А.М. Мормуль, І.Ф. Литньова, Є.М. Карпенко. – Д., Вид-во ДУЕП, 2009. – 494 с.
8. Dudeney Gavin, Hockly Nicky. How to Teach English with Technology (with CD-ROM). – Pearson Education Limited, 2007. – 192 p.

Зимовець Е. А. Использование педагогических программных средств в процессе профессионально-методической подготовки будущих учителей гуманитарных дисциплин.

В статье определяются цели применения педагогических программных средств (ППС) в учебном процессе, уточняется состав профессиональных умений будущих учителей гуманитарных дисциплин, связанных с использованием ППС, и выделяются этапы формирования вышеупомянутых умений в рамках профессионально-методической подготовки.

Zymovets O.A. Using Technology-Based Courseware in the Process of Professional-Methodological Training of Prospective Teachers of the Humanities.

In the article the aims of using technology-based courseware in the teaching process are defined, professional skills of prospective teachers of the Humanities, connected with using technology-based courseware, are specified, and the stages of their formation in the process of professional-methodological training are suggested.